

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ SAVEZA UDRUGA KLUBTURA ZA 2019. GODINU

CLUBTURE
Savez udruga Klubtura / Clubture Network

UVOD

Savez udruga Klubtura / mreža Clubture savez je organizacija (udruge, umjetničke organizacije i neformalne inicijative) aktivnih u polju nezavisne, izvaninstitucionalne i neprofitne kulturno - umjetničke djelatnosti. Savez je osnovan 2002. godine sa sjedištem u Zagrebu. Glavne aktivnosti saveza usmjerene su programskom povezivanju, podizanju javne vidljivosti, poticanju organizacijskog razvoja scene te jačanju njezina utjecaja na promjenu institucionalnog okvira u kojem djeluje.

Kroz 2019. godinu Savez je provodio aktivnosti u sklopu dugogodišnjih programa platforme, što obuhvaća provedbu 19. ciklusa programa "Clubture - Hr: programska razmjena i suradnja" te programa "Clubture Forum" koji se 2019. realizirao u Zagrebu.

Inicirane su aktivnosti osnivanja mreže društveno-kulturnih centara, razvijen je i započet program razmjene suradničkih kulturno-umjetničkih aktivnosti između društveno-kulturnih centara te su realizirane aktivnosti prijenosa znanja o sudioničkom upravljanju za članice mreže Clubture i predstavnike DKC-a.

Pored toga, nastavljen je razvoj aktivnosti u području praćenja i sudjelovanja u procesima oblikovanja javnih politika u područjima djelatnosti Saveza u najvećoj mjeri kroz sudjelovanje u Savjetu za razvoj civilnoga društva.

U navedenom razdoblju Savez je bio angažiran u regiji JI Europe te na širem međunarodnom planu.

GLAVNE PROGRAMSKE AKTIVNOSTI:

"Clubture - Hr: Programska razmjena i suradnja" ključni je dugogodišnji program mreže Clubture koji se trajno provodi od 2002. godine. Program je utemeljen na izravnoj suradnji između organizacija nezavisne kulture koje kroz program razmjenjuju sadržaje ili zajednički osmišljaju i provode nove partnerske projekte. "Clubture-Hr" program je usmjeren dugoročnom doprinosu kulturnom razvitku, decentralizaciji kulture te razvoju civilnog sektora u kulturi, a kroz osnaživanje programske djelatnosti nezavisne kulturne scene i kreiranje njezine dinamike. Isto tako, program omogućava dostupnost inventivnih i kvalitetnih kulturnih sadržaja u različitim dijelovima Hrvatske, u manjim i većim sredinama, za različite ciljne skupine, prije svega populaciju mladih.

Važna odlika programa "Clubture-Hr: Programska razmjena i suradnja" model je po kojem se on provodi. Model uključuje visoku razinu participacije uključenih organizacija kroz sustav zajedničkog odlučivanja o konkretnim suradničkim projektima koji se kroz platformu provode iz ciklusa u ciklus. Procedura izbora definirana je odlukama Skupštine, dokumentima platforme i dugogodišnjom praksom u provedbi programa, a u odlučivanju sudjeluju sve organizacije u članstvu Skupštine platforme te sve organizacije koje su predložile sadržaje za provedbu u pojedinom ciklusu.

Provedba programa "Clubture-Hr: Programska razmjena i suradnja" u 2019. godini

Program: "Clubture-HR: Programska razmjena i suradnja" u 2019. je godini ostvario sedamnaestu godinu svoje realizacije te je proveden 19. krug programske razmjene i suradnje. U sklopu 19. kruga programa provedeno je 11 suradničkih projekata. Prošle godine organizacije su na javni poziv prijavile 42 prijedloga suradničkih projekata i turneja za realizaciju u 2019. godini. Zajedničkim odlučivanjem članica saveza i svih predlagatelja, na godišnjoj je skupštini odabrano 11 projekata za realizaciju u 2019. godini.

U 19. krugu provedbe programa, sudjelovao je velik broj organizacija nezavisne kulture iz brojnih gradova i mjesta diljem zemlje. Jedno od pravila programa "CTHR: Programska razmjena i suradnja" nalaže da se sadržaji koje organizacije provode u sklopu suradničkog projekta trebaju realizirati u minimalno 3 mjesta u Hrvatskoj.

U 19. krugu provedbe programa obuhvaćeno je 20 gradova i manjih mjesta: Belišće, Čakovec, Dubrovnik, Karlovac, Komiža, Korčula, Križevci, Labin, Lastovo, Osijek, Pula, Rijeka, Sinj, Split, Valpovo, Vodnjan, Vukovar, Zadar, Zagreb, Županja. Sadržaji su realizirani na javnim površinama, trgovima i ulicama, u javnim ustanovama, centrima za kulturu i mlade, klubovima, galerijama, prostorima koje koriste organizacije nezavisne kulture i civilnog društva. Realizirani kulturni i umjetnički sadržaji pripadaju najrazličitijim područjima kulture, umjetnosti i društva: književnosti, izvedbenim umjetnostima, glazbi, filmu, novim medijima, društveno angažiranim umjetničkim praksama i slično. Sami sadržaji realizirani su u edukativnim, prezentacijskim, diskurzivnim i ostalim formatima kao što su: radionice, predavanja, izložbe, javne tribine, koncerti, performansi te filmske projekcije. Program kontinuirano potiče i osnažuje organizacije za provedbu suradničkih projekata. Sam koncept programa zasnovan je na realizaciji partnerskih projekata čija provedba uključuje zajednički rad u osmišljavanju aktivnosti i produkciji događanja.

U 19. ciklusu programa provedeno je 11 suradničkih projekata koji su bazirani na suradnji najmanje 2 partnerske organizacije. U provedbi ovogodišnjih projekata, 11 organizacija i inicijativa nositelja programa, surađivalo je s dodatnih 27 udruga, umjetničkih organizacija i neformalnih inicijativa (sveukupno je 38 organizacija aktivno sudjelovalo u provedbi programa). U realizaciji javnih događanja ovih je 38 organizacija surađivalo s dodatnih 4 javne ustanove (uglavnom u području kulture) prije svega po pitanju ustupanja prostora za realizaciju javnih događanja. Kroz izravan rad s organizacijama koje provode projekte, Savez udruga Klubtura/mreža Clubture potiče organizacije na učenje o različitim aspektima provedbe programa, podupire i prati realizaciju suradničkih projekata s ciljem jačanja programskih kapaciteta organizacija nezavisne kulture.

Distribucijom kulturnih i umjetničkih sadržaja diljem Hrvatske u 2019. godini program "Clubture-HR: Programska razmjena i suradnja" omogućio je dostupnost manje zastupljenih oblika kulturnih i umjetničkih sadržaja u 20 različitih gradova i manjih mjesta. Građani koji žive izvan velikih i centraliziranih središta imali su priliku sudjelovati u aktivnostima koje potiču aktivno i kritičko sagledavanje kulture i umjetnosti. Većina sadržaja koji se realiziraju u okviru programa je besplatna, namijenjena svim društvenim skupinama, a posebno mladima. Procjenjuje se da je tijekom provedbe ovogodišnjeg programa do sada uključeno više od 3200 korisnika. Osim toga, distribucija sadržaja diljem Hrvatske predstavlja priliku za mlade i neafirmirane umjetnike da se povežu s novim sredinama, razmjenjuju znanja i vještine te sklapaju nova partnerstva.

U sklopu 11 suradničkih projekata u 19. ciklusu programa do sada je realizirano 71 javno događanje diljem Hrvatske. Većina sadržaja koji se realiziraju u sklopu programa usmjereni su promociji manje zastupljenih i eksperimentalnih oblika kulture i umjetnosti, a bave se temama kao što su community radio, community art, streetart, glazbene i filmske edukacije, nezavisna glazba i film, cirkuske izvedbe te društveno angažirane teme s naglaskom na uključivanje marginaliziranih skupina u zajednicu te društveno-politički i LGBTIQ angažman. Formati u kojima su se realizirali ovi sadržaji podrazumijevali su aktivno sudjelovanje građana s ciljem kritičkog sagledavanja kulturnog i umjetničkog konteksta. Za velik broj suradničkih projekata u 19. ciklusu programa karakterističan je inovativan i društveno angažiran pristup aktualnim društvenim temama.

OSTVARENI REZULTATI

Realizacija programa u 2019. godini obuhvaća provedbu 11 projekata razmjene i suradnje koji se realiziraju od ožujka 2019. godine. Do kraja godine postignuti su sljedeći najvažniji rezultati:

- u program razmjene i suradnje uključeno je 38 organizacija nezavisne kulture, od čega 11 u svojstvu nositelja
- uključene su 3 nove organizacije koje dosad nisu imale iskustva u provedbi u svojstvu nositelja suradničkih projekata: udruga mladih za poticanje kreativnog izražavanja „Revolucija“ (Valpovo), udruga siva) (zona - prostor suvremene i medijske umjetnosti (Korčula) i neformalna inicijativa RoUm (Zagreb);
- u aktivnosti je uključeno više od 3200 građana u 20 gradova i mjesta u Hrvatskoj: Belišće, Čakovec, Dubrovnik, Karlovac, Komiža, Korčula, Križevci, Labin, Lastovo, Osijek, Pula, Rijeka, Sinj, Split, Valpovo, Vodnjan, Vukovar, Zadar, Zagreb, Županja;
- 85% svih sadržaja u 19. ciklusu programa realizirano je izvan glavnog grada
- u sklopu 19. ciklusa programa organizirano je više od 70 pojedinačnih javnih događanja
- organizirani programi pokrivaju široko područje suvremenih kulturnih i umjetničkih praksi: novi mediji, film, izvedbene umjetnosti/ples, suvremena glazba, suvremeni cirkus, društveno angažirane kulturne i umjetničke prakse;
- sadržaji su realizirani kroz niz različitih formata koji omogućuju aktivno sudjelovanje građana te potiču kritičko sagledavanje kulture i umjetnosti unutar društvenog konteksta: javne tribine i diskusije, radionice, predavanja, performansi, izložbe, projekcije, koncerti i ostali diskurzivni, edukacijski i prezentacijski formati;
- digitalna mapa ažurirana je podacima o suradničkim projektima provedenima u proteklom, 18. ciklusu, kao i ranijim ciklusima, točnije u 2008. godini. Paralelno tome, unutar digitalne arhivske mape ažurirana je tražilica s pretraživanjem prema godini, projektima, nositeljima i partnerima na programima razmjene i suradnje od 2008. do 2018. godine;
- nastavljena je provedba testne faze terenskih posjeta na 4 javnih događanja održanih u Karlovcu i Zagrebu, a na kojima su sudjelovali članovi Radne grupe za praćenje. Za jednostavnije izvještavanje izrađen je Obrazac izvještaja s terenskog posjeta, a navedeni izvještaji bit će pohranjeni u arhivu organizacije i korišteni u evaluaciji 19. kruga na redovnoj Skupštini u 2020. godini
- u svrhu pojednostavljenja sustava ocjenjivanja pristiglih projekata na buduće CTHR pozive temeljem konzultacijama s članstvom mreže, u periodu od siječnja do lipnja 2019. izrađen je i uspješno testiran digitalni sustav ocjenjivanja projektnih prijava kojim se unaprjeđuje proces unosa i obrade ocjena za suradničke projekte i turneje. Sustav će biti implementiran u proces odabira suradničkih projekata i turneja u sljedećem ciklusu programa u 2020 godini.
- od 5. rujna do 22. listopada 2019. proveden je prvi poziv za predlaganje suradničkih projekata za realizaciju u narednom, 20. krugu provedbe programa “Clubture-Hr: Programska razmjena i suradnja” koji će se izvesti u 2020. godini. Na prvi je poziv pristiglo ukupno 22 projektna prijedloga. Drugi poziv za prijavu suradničkih projekata bit će objavljen u prosincu 2019. godine, a očekuje se da će u konačnici biti prijavljeno preko 40 projektnih prijedloga za realizaciju u sljedećem ciklusu. Ocjenjivanje i odabir projektnih prijedloga održat će se na godišnjoj Skupštini Saveza udruga Klubtura u 2020. godini.

STRUKTURA I BROJ KORISNIKA OBUHVAĆENIH PROGRAMOM

Direktni su korisnici 38 organizacija nezavisne kulture uključene u provedbu programa "Clubture-HR: Programska razmjena i suradnja" u 2019. godini, u svojstvu nositelja ili partnera u provedbi suradničkih projekata ili turneja.

Broj indirektnih korisnika i publike na realiziranim događanjima u 2019. godini varirao je od desetak do više stotina ljudi s obzirom na tip održanog programa. Kroz program razmjene i suradnje provode se najrazličitiji oblici javnih i otvorenih događanja kao što su koncerti, izložbe, plesne predstave, filmske projekcije, javne rasprave, predavanja, prezentacije i radionice. O vrsti programa ovise i brojevi i karakteristike korisnika i posjetitelja koji se ove godine kretao oko broja od 3200 osoba.

Mladi su uključeni kao primarna korisnička skupina, a pored njih su kao publika događanja uključene i druge skupine redovitih posjetitelja kulturnih i umjetničkih događanja koja se realiziraju kroz program "CTHR: Programska razmjena i suradnja":

- umjetnici, većinom mlađe generacije (performeri, glumci, plesači, književnici, likovni umjetnici, glazbenici, novomedijski umjetnici, autori stripova, dizajneri);
- profesionalci u umjetnosti i kulturi (producenti, promotori, kustosi, kritičari, izdavači, voditelji kulturnih organizacija i organizatori kulturnih događanja);
- teoretičari i stručnjaci (profesori i teoretičari u različitim disciplinama: sociologija, arhitektura i urbanizam, književnost, povijest umjetnosti, kulturologija, teatrologija, filozofija, politologija i druga);
- aktivisti i članovi organizacija civilnog društva iz različitih područja djelovanja;
- predstavnici medija.

Procjena broja korisnika temelji se na podacima iz potpisnih listi i brojanja posjetitelja koja vrše organizatori na mjestu događanja. U nekim je slučajevima teško odrediti broj točnih korisnika obuhvaćenih programom (primjerice, kod slučaja radijskog prijenosa glazbenog koncerta ili događanja koja su bila dio nekih masovnijih događanja).

Svi su programi besplatni i otvoreni za građane.

SURADNIČKI PROJEKTI PROVEDENI U OKVIRU PROGRAMA "CLUBTURE-HR: PROGRAMSKA RAZMJENA I SURADNJA" U 2019. GODINI

1. ARTbeat street art tour

Nositelj programa: Udruga mladih za poticanje kreativnog izražavanja „Revolucija“ (Valpovo)

Partneri: Vukovarska udruga kulturnog aktivizma – VUKA (Vukovar), KA-Matrix – Udruga za društveni razvoj (Karlovac)

Mjesta i termini održavanja: Vukovar (8.6.), Osijek (28. – 29.6.), Belišće (14. – 15.9.), Valpovo (21.9.), Karlovac (25. – 26.10.)

2. Karavana Noći Mračnog Cirkusa 2019.

Nositelj programa: Udruga za razvoj cirkuskih i izvedbenih umjetnosti Tricycle Trauma (Zagreb)

Partneri: Kreativni veznik alternativnog razvoja kulture "K.V.A.R.K." (Križevci), KA-Matrix (Karlovac), neformalna inicijativa "Sick as we are" (Županja)

Mjesta i termini održavanja: Karlovac (30.6.), Križevci (23.11.), Županja (30.11.)

3. Močvarine putujuće radionice audio inženjeringa

Nositelj programa: Udruženje za razvoj kulture "URK" (Zagreb)

Partneri: Udruga za razvoj alternativne kulturne scene - Subsonic Events (Zagreb), Udruga Diston (Rijeka), Centar za mlade Čakovec, KUM - Koalicija Udruga Mladih (Split)

Mjesta i termini održavanja: Rijeka (17. – 19.5.), Čakovec (27. – 29.9.), Split (8. – 10.11.)

4. Ekstravagantna ljubav u Zagrebu, Splitu i Korčuli

Nositelj programa: KONTEJNER | biro suvremene umjetničke prakse (Zagreb)

Partneri: Platforma 9.81 (Split), Siva zona – prostor suvremene i medijske umjetnosti (Korčula)

Mjesta i termini održavanja: Korčula (14. – 17.8.), Zagreb (21.9.), Split (20. – 23.10.)

5. F12: Free Art Display Vol.2

Nositelj programa: Neformalna inicijativa "Platforma F12" (Karlovac)

Partneri: KA-Matrix - udruga za društveni razvoj (Karlovac), KLFM - radio u zajednici (Split), Udruga mladih za poticanje kreativnog izražavanja "Revolucija" (Valpovo), Savez udruga Rojca (Pula)

Mjesta i termini održavanja: Karlovac (31.5.), Valpovo (14.6.), Split (23.10.), Pula (29.11.)

6. Frooom 2019! u Sinju, Komiži i Zagrebu

Nositelj programa: Udruga Bacači sjenki (Zagreb)

Partneri: Sinjski kulturni urbani pokret (S.K.U.P.) (Sinj), Kazalište BESA (Vis)

Mjesta i termini održavanja: Komiža (23. – 27.4.), Sinj (2. – 6.9.), Zagreb (26. – 30.8.)

7. RADIO NA CESTI 2019

Nositelj programa: KLFM radio u zajednici (Split)

Partneri: Koalicija udruga mladih (Split), Platforma Doma mladih (Split), KA-Matrix udruga za društveni razvoj (Karlovac), Udruga za mlade Alfa Albona (Labin)

Mjesta i termini održavanja: Split (1.6.), Labin (5.10.), Karlovac (9.11.)

8. Kritički turizam 1: fokus Jadran

Nositelj programa: siva) (zona - prostor suvremene i medijske umjetnosti (Korčula)

Partneri: Apoteka – prostor za suvremenu umjetnost (Vodnjan), Placa - kolektiv za istraživanja o prostoru (Dubrovnik)

Mjesta i termini održavanja: Vodnjan (4.11.), Dubrovnik (22.11.), Korčula (23.11.)

9. forward toward 4

Nositelj programa: Kulturno umjetnička udruga "Uzgon" – Split

Partneri: Siva zona - prostor medijske i suvremene umjetnosti (Korčula), Udruga za promicanje kulture i umjetnosti Dobre Dobričević (Lastovo)

Mjesta i termini održavanja: Korčula (19. – 20.7.), Lastovo (22. – 28.9.), Zagreb (2.12.)

10. Usmena povijest homoseksualnosti - Zagreb, Zadar, Rijeka

Nositelj programa: Udruga Domino (Zagreb)

Partneri: Zadar snova (Zadar), Građanke svom gradu (GSG) (Rijeka)

Mjesta i termini održavanja: Zagreb (18. – 19.5.), Rijeka (24.10.), Zadar (28.11.)

11. Odbačeni

Nositelj programa: RoUm (Zagreb)

Partneri: Labin Art Express XXI (Labin); Savez udruga Molekula (Rijeka); Radiona (Zagreb)

Mjesta i termini održavanja: Rijeka (10. – 13.10.), Labin (10. – 12.10.), Zagreb (9. – 10.11.)

Program Transfer znanja, jačanje veza i vidljivosti organizacija nezavisne kulture

12. CLUBTURE FORUM U ZAGREBU

Realizacija manifestacije: od 9. do 11. listopada 2019.

Lokacije održavanja programa:

Mala dvorana Pogona Jedinstvo, Trnjanski nasip bb, Zagreb

Klub Močvara, Trnjanski nasip bb, Zagreb

Klub Attack, Pierottijeva 11, Zagreb

Organizatori programa:

Savez udruga Klubtura

Savez udruga Operacija grad

Suradnici u realizaciji programa:

Kurziv – Platforma za pitanja kulture, medija i društva (Zagreb);
Liburnia Film Festival (Rijeka);
Kontejner | Biro suvremene umjetničke prakse (Zagreb);
Pogon – Zagrebački centar za nezavisnu kulturu i mlade (Zagreb);
Udruženje za razvoj kulture (Zagreb);

Autonomni kulturni centar (Zagreb).

PROGRAM FORUMA

Program 12. Clubture Foruma realiziran je od 9. do 11. listopada na tri lokacije u gradu Zagrebu: maloj dvorani Pogona Jedinstvo, klubu Močvara i klubu Attack.

Rad na organizaciji Foruma odvijao se u razdoblju od veljače do listopada 2019. Prva je faza uključivala komunikaciju s organizacijama članicama Saveza i ostalim organizacijama u polju oko određivanja interesa za partnersku suradnju u organiziranju Foruma. Nakon obavljene komunikacije s organizacijama članicama, ostalim potencijalnim organizacijama za partnersko organiziranje Foruma i konzultiranja s Upravnim odborom Saveza, kao lokacija 12. Foruma odabran je Zagreb, uz sudjelovanje zagrebačke organizacije Savez udruga Operacija grad koja okuplja organizacije iz područja nezavisne kulture i samoorganiziranog djelovanja mladih i ključna je u zagovaranju za uspostavljanje, a onda i vođenje Pogona – Zagrebačkog centra za nezavisnu kulturu kroz inovativni model civilno-javnog partnerstva. Od ožujka do rujna oformljen je organizacijski tim Foruma u kojem sudjeluju predstavnici partnerske organizacije i mreže Clubture, usuglašen je opći program Foruma, kontaktirane su suradničke organizacije i pripremljeni su radni i finalni raspored Foruma. Kroz kolovoz, rujna i listopad u suradnji s partnerskom organizacijom, obavljene su produkcijske i logističke pripreme za realizaciju programa. U rujnu i listopadu objavljeni su pozivi za sudjelovanje na Forumu, kontaktirani su nacionalni i lokalni zagrebački mediji i poduzeto je oglašavanje programa Foruma u koordinaciji sa suradnicom za PR aktivnosti. Nakon odvijanja Foruma (od 9. do 11. listopada), do sredine je studenog obavljena evaluacija programa temeljena na povratnim informacijama suradnika uključenih u organizaciju Foruma. Evaluacijski je proces uputio na važnost jačanja komunikacije s predstavnicima organizacija članica Saveza u svrhu njihovog većeg angažmana za uključivanje u organizaciju i provedbu programa Foruma. Preporuča se daljnje prikupljanje povratnih informacija o mogućnostima za poboljšavanje programskog sadržaja Foruma na Skupštini organizacije ili u direktnom kontaktu s predstavnicima organizacija članica.

Glavni je fokus ovogodišnjeg 12. Foruma bio na promišljanju različitih modusa zagovaranja i vođenja u procesima uspostavljanja društveno-kulturnih centara u RH. Kroz simpozij Iskustva društveno-kulturne suradnje i povezivanja tako su se razmijenila znanja o različitim modelima upravljanja društvenim i kulturnim centrima koje su predstavili gosti iz Lyona (Francuska), Readinga (UK) i Hrvatske. Na tribini Demokratizacija kulture, demokratizacija društva: priče lokalnih zajednica pozornost se prebacila na hrvatski kontekst i sa sudionicima je provedena diskusija o načinima na koje organizacije civilnog društva u ovome trenutku preosmišljavaju kulturnu demokraciju u pet hrvatskih gradova. Radionica DKC-HR sudionicima je pružila priliku da se upoznaju, povežu, uče jedni od drugih o zagovaračkom radu, provedbi kampanja i uspostavi dijaloga s lokalnom samoupravom u procesu zagovaranja uspostavljanja i upravljanja društveno-kulturnim centrima na načelima sudioničkog upravljanja i civilno-javnog partnerstva. Osim koncentracije na tematski okvir društveno-kulturnih centara ovogodišnji je Forum ponudio i radionicu razmjene iskustava i prikupljanja prijedloga za unapređenje mrežinog programa razmjene i suradnje CTHR. Predstavljen je i popratni umjetnički program: umjetnička instalacija proizvedena kroz

kolaborativni proces rada studenata tri zagrebačka fakulteta; prikazani su hrvatski dokumentarni filmovi s temom umjetnosti i umjetničke produkcije; izvedena plesna predstava; i održane dvije glazbene večeri s nastupima domaćih avangardnih glazbenika, DJ-a i stranih i domaćih VJ-a.

Ovogodišnji Forum okupio je 46 predstavnika iz 32 organizacije civilnog društva i nezavisne kulture iz cijele Hrvatske.

Otvaranje Foruma (9. listopada, 19:00h)

12. Clubture Forum otvoren je u maloj dvorani Pogona Jedinstvo predstavljanjem mreže Clubture i partnerskih organizacija. Koordinator mreže predstavio je Forum kao središnje godišnje okupljanje članova mreže nastao 2008. godine iz potrebe za još jačim povezivanjem, razmjenom iskustava i međusobnom potporom organizacija nezavisne kulture. U okviru Foruma dosad je organiziran dugi niz različitih razgovora, radionica, umjetničkih programa i druženja, a uvijek su ih pratili prepoznatljivi plakati. Otvaranje je obilježila izložba dosadašnjih plakata Clubture Foruma za čiji je vizualni identitet najzaslužniji grafički dizajner Dejan Dragosavac Ruta. Otvaranju Foruma prisustvovalo je dvadesetak osoba.

Predstavljanje instalacije *Kratki spoj - MI stroj* – Kontejner, Zagreb

Kontejner | Biro suvremene umjetničke prakse djeluje u području progresivnih umjetničkih praksi uz poseban fokus na tehnologiju, strojeve i robotiku. Projekt *Kratki spoj* nastavak je kontinuiranog edukativnog rada udruge Kontejner sa studentima, u okviru kojeg su studenti tri zagrebačka fakulteta - Akademije likovnih umjetnosti, Akademije dramskih umjetnosti i Fakulteta elektrotehnike i računarstva izradili *MI stroj*, interaktivnu prostornu instalaciju oblika kocke od lateksa boje kože koja je predstavljena u maloj dvorani Pogona Jedinstvo. Nakon susreta s instalacijom, uslijedilo je druženje uz ritmove po izboru Tomislava Domesa. Predstavljanju instalacije i druženju prisustvovalo je dvadesetak osoba.

CTHR radionica s organizacijama članicama i novim provoditeljima (10. listopada, 10:00h)

CTHR: Program razmjene i suradnje jedinstven je suradnički model umrežavanja organizacija u nezavisnoj kulturi koji SU Klubtura kontinuirano provodi od 2002. godine. U maloj dvorani Pogona Jedinstvo održana je radionica s fokusom na razmjeni iskustava između dugogodišnjih provoditelja, članova Radne grupe za praćenje provedbe i predstavnika organizacija koje su započele, ili tek planiraju provoditi svoje suradničke projekte i turneje kroz platformu Clubture. Sudionici su za vrijeme radionice podijeljeni u nekoliko grupa u *world café* formatu te su uz svoja dosadašnja iskustva provedbe programa iznijeli prijedloge za razvoj i evaluaciju modela razmjene u sljedećim godinama. Kroz radionicu se dotaknulo i buduće aktivnosti koje će se kroz program implementirati ususret jubilarnom, dvadesetom krugu provedbe sljedeće godine. Ove godine radionica je bila namijenjena starim i novim članicama te aktualnim provoditeljima u sklopu programa razmjene i suradnje Clubture-HR. Radionici je prisustvovalo dvadeset polaznika.

Filmska projekcija: *Prijateljstvo s Trokutom* / *Samoupravni film* – Liburnia Film Festival (10. listopada, 14:00h)

Udruga Liburnia Film Festival organizira jedini festival posvećen novijoj domaćoj dokumentarnoj produkciji. U filmskom popodnevu na Forumu udruga LFF predstavila je dva naslova iz ovogodišnjeg festivalskog programa koji se bave drugačijim modelima umjetničke i filmske proizvodnje. *Prijateljstvo s Trokutom* (2019, 41') redateljice Vladimire Spindler prati njezin filmski i osobni odnos prema nedavno preminulom Vladimiru Dodigu Trokutu, (anti)kolekcionar i (anti)umjetniku, ključnoj osobi hrvatske i svjetske konceptualne umjetnosti i tvorcu brojnih alternativnih muzejskih i umjetničkih modela. Kratki dokumentarac *Samoupravni film* (2012, 8') u režiji Igora Bezinovića i Restartovoj produkciji film je koji prikazuje radničku svakodnevicu, posebno zanimljiv zbog toga što su ga snimili upravo sami radnici. Ovaj participativni, "samoupravni" film sudionicima je Foruma prikazao život

brodogradilišta Mali Lošinj, a nastao je tijekom tjedna u sklopu Škver Art Festivala. Projekciji je prisustvovalo desetak osoba.

Simpozij: *Iskustva društveno-kulturne suradnje i povezivanja / Symposium: Practices of socio-cultural cooperation and networking - Savez udruga Operacija grad / Platforma Upgrade (10. listopada, 16:00h)*

Platforma Upgrade posljednje tri godine zagovara uspostavljanje Interkulturnog društvenog centra u Zagrebu. Suradnja u platformi i oko nje omogućila je povezivanje i zajednički rad aktera iz različitih područja djelovanja: kulture, solidarne ekonomije, ljudskih prava, zaštite okoliša i sl. Kroz simpozij koji je održan na Forumu razmijenjena su iskustva dugogodišnjih praktičara iz Europe u provođenju aktivnosti koje premošćuju raznovrsne sektore. Svoja su iskustva predstavili Martin Mikhail (*Reading International Solidarity Centre*, Reading, UK), Stéphanie Lucien-Bruni (*La Fabrique à liens - Locaux Motiv*, Lyon, FR) i Iva Zenzerović (*Centar za mirovne studije*, Zagreb). Raspravu je vodila Mirela Travar iz zagrebačkog Saveza udruga Operacija grad. Simpozij je omogućio razmjenu znanja između sudionika iz organizacija nezavisne kulture iz Zagreba, ostatka Hrvatske i Europe, stvorivši tako uvjete za daljnje povezivanje zagrebačkih i hrvatskih organizacija i društveno-kulturnih centara s inozemnima te obostrani razvitak modela vođenja i djelovanja. Simpozij je održan na engleskom jeziku. Simpoziju je prisustvovalo između dvadeset i trideset osoba.

Izvedba *Đavoljeg odvjetnika - IMRC i Martina Tomić (10. listopada, 19:30h)*

Integrirani kolektiv za istraživanje pokreta (IMRC) promiče ideju da ples i pokret nisu uvjetovani određenom tjelesnom datošću, već da tjelesni izraz, iskustvo zajedničkog plesnog kretanja, kao i istraživanje izvedbenih potencijala pokreta i plesa pripadaju svima. Predstava *Đavolji odvjetnik* propituje i istražuje principe polilogičnosti i zajedničkog donošenja odluka. Izvedbi je prisustvovalo dvadesetak osoba.

Koncert: *Plastic Knives, Pseća plaža, ManMachine x VJ Bastien Lavaud (10. listopada, 22:00h)*

Za živu svirku nakon drugog dana na Forumu pobrinula su se tri benda: *Pseća plaža*, zagrebačka audio-vizualna skupina koja stvara u žanrovima surf-rocka i psihodelije šezdesetih; electro rock duo *Plastic Knives* koji čine Damjan Vujaklija i Nikola Babić; a večer je zaključio *ManMachine*, electro one-man duo iza kojeg stoje Goran Uroić i njegov Roland XP50. Za vizuale se pobrinuo francuski audio, video i DIY entuzijast Bastien Lavaud kojeg je na Forum doveo /fu:bar/, festival *glitch* umjetnosti. Koncertu i druženju prisustvovalo je stotinu i pedeset osoba.

Radionica DKC-HR (11. listopada, 10:00h)

Radionica DKC-HR zamišljena je kao radionica razmjene znanja i iskustava među akterima koji se u svojim lokalnim sredinama bave zagovaranjem osnivanja i uspostavom društveno-kulturnih centara na načelima sudioničkog upravljanja i civilno-javnog partnerstva. Kroz facilitiranu raspravu sudionici radionice dobili su priliku da se upoznaju, povežu i uče jedni od drugih o zagovaračkom radu, provedbi kampanja i uspostavi dijaloga s lokalnom samoupravom. Radionica je provedena u sklopu projekta *DKC-HR: Mreža društveno-kulturnih centara* koji provodi Savez udruga Klubtura u partnerstvu s Pogonom - Zagrebačkim centrom za nezavisnu kulturu i mlade, Platformom za Društveni centar Čakovec, Savezom udruga KAoperativa, Platformom Doma mladih, Art radionicom Lazareti, Savezom udruga Molekula i Savezom udruga Rojca. Radionici je prisustvovalo trideset polaznika.

Tribina: *Demokratizacija kulture, demokratizacija društva: priče lokalnih zajednica - Savez udruga Operacija grad (11. listopada, 17:00h)*

Povijest razvoja nezavisne kulturne scene uključuje i procese kojima se utjecalo na pravila koja normiraju njezino djelovanje. U Hrvatskoj je trenutno aktivno više platformi i inicijativa koje promiču inovativne, sudioničke modele upravljanja u kulturi koji podrazumijevaju suradnju i suodgovornost različitih sektora. Modeli civilno-javnih partnerstava u razvoju i već razvijeni

modeli dolaze u različitim oblicima, s različitim rokovima trajanja i intenzitetima utjecaja na lokalnu zajednicu. Tribina u sklopu Klubture Foruma predstavila je načine na koje organizacije civilnog društva u ovom trenutku preosmišljavaju kulturnu demokraciju u pet hrvatskih gradova. Svoja iskustva primjene različitih modela kulturne demokracije sudionicima tribine predstavili su: Matija Mrakovčić iz Saveza udruga Operacija grad i udruge Kurziv – platforme za pitanja kulture, medija i društva iz Zagreba; Denis Mikšić iz karlovačkog Ka-Matrixa; Kristina Pongrac iz Platforme za Društveni centar Čakovec; Tonči Kranjčević Batalić iz udruge QueerANarchive iz Splita; Luka Rodela iz Saveza udruga Molekula iz Rijeke; sa slobodnim uključivanjem ostalih sudionika. Simpoziju je prisustvovalo trideset osoba.

Završni party: DJs Funk Guru, Kula, EL Commando x VJs leilamarinaena (11. listopada, 22:00h)

Završni party Foruma u Močvaru je doveo DJ-e: Kula, sousnivač VuBassa, prvog vukovarskog drum'n'bass kolektiva; Funk Guru, član CFSN kolektiva koji već 17 godina formira zagrebačku klupsku kulturu; EL Commando (Pulp / Taman), sve popularniji splitski DJ mlađe generacije i rezident kulturnog kluba Kocka; a za vizuale se pobrinuo VJ trio leilamarinaena koji čine talentirane vizualne umjetnice i DIY entuzijastice Ena Jurov, Leila Kasumović i Marina Jukić. Događanju je prisustvovalo pedesetak osoba.

DKC-HR: MREŽA DRUŠTVENO-KULTURNIH CENTARA

Mreža je u 2019. godini započela provedbu niza aktivnosti s ciljem prijenosa znanja i iskustava te promocije sudioničkih modela upravljanja i učinkovitih civilno-javnih partnerstva. Od siječnja 2019. godine, mreža započinje proces uspostavljanja nacionalne mreže društveno-kulturnih centara u Hrvatskoj te uspostavljanje programske suradnje između ovih centara, odnosno provedbu razmjene suradničkih kulturno-umjetničkih aktivnosti između centara u 7 gradova.

Projekt *DKC-HR: Mreža društveno-kulturnih centara* sufinanciran je iz Europskog socijalnog fonda, a provodi se u partnerstvu s Pogonom - Zagrebačkim centrom za nezavisnu kulturu i mlade, Platformom za Društveni centar Čakovec, Savezom udruga KAoperativa, Platformom Doma mladih, Art radionicom Lazareti, Savezom udruga Molekula i Savezom udruga Rojca.

Razmjena suradničkih kulturno-umjetničkih aktivnosti između DKC-a

Od travnja do sredine svibnja otvoren je poziv građanima i organizacijama u nezavisnoj kulturi za razmjenu suradničkih kulturno-umjetničkih aktivnosti između postojećih društveno-kulturnih centara u Hrvatskoj (Čakovec, Dubrovnik, Karlovac, Pula, Rijeka, Split, Zagreb).

Izvanredna Skupština SU Klubtura u sklopu koje su odabrane suradničke kulturno-umjetničke aktivnosti koje će se realizirati u 1. krugu programa razmjene DKC-HR: Mreža društveno-kulturnih centara održana je 7. lipnja 2019. Program prati infrastrukturu postojećeg Klubturinog programa razmjene i suradnje te je kroz prezentacije, ocjenjivanje i zajedničko odlučivanje predstavljeno 12 suradničkih kulturno-umjetničkih aktivnosti od kojih je suradničkim procesom odabrano 6 kulturno-umjetničkih aktivnosti za provedbu u 2019. i 2020. godini.

SURADNIČKE AKTIVNOSTI U REALIZACIJI KROZ 2019.

1. "Samo nebo nam je granica" u Zagrebu, Karlovcu i Puli

Nositelj aktivnosti: Udruga Bacači Sjenki (Zagreb)

Partneri: Pogon - Zagrebački centar za nezavisnu kulturu i mlade (Zagreb), Savez udruga KAoperativa (Karlovac), Savez udruga Rojca (Pula)

Mjesta i termini održavanja: Zagreb (30.9. – 4.10.), Karlovac (14. – 18.10.), Pula (11. – 15.11.)

2. ST cirkus

Nositelj aktivnosti: Udruga za kulturu i sport Pozitivna sila (Split)

Partneri: Art radionica Lazareti (Dubrovnik), Savez udruga Molekula (Rijeka), Savez udruga Rojca (Pula)

Mjesta i termini održavanja: Pula (28.10. – 3.11.)

3. TV Wall - digital to analog

Nositelj aktivnosti: Udruga KA-MATRIX (Karlovac)

Partneri: Platforma za društveni centar (Čakovec), Savez udruga Molekula (Rijeka), Savez udruga KAoperativa (Karlovac), Savez udruga Rojca (Pula)

Mjesta i termini održavanja: Pula (29.11.), Rijeka (17.12.)

4. Queer u eteru

Nositelj aktivnosti: Kolektiv za razvoj, istraživanje i propitivanje queer kulture - queerANarchive (Split)

Partneri: Platforma doma mladih (Split), KLFM - radio u zajednici (Split), Prostor rodne i medijske kulture K-zona (Zagreb), Zagreb Pride (Zagreb)

Mjesta i termini održavanja: Split (1.11.), Zagreb (14.12.)

4. Duet za jednog

Nositelj aktivnosti: Umjetnička organizacija Točka na i (Zagreb)

Partneri: Platforma za društveni centar (Čakovec), Udruga Fun Da Mental (Zagreb)

Mjesta i termini održavanja: Čakovec (20.10.)

Radionice uzajamne podrške (p2p)

Prva facilitirana radionica razmjene znanja i iskustava među akterima koji se u svojim lokalnim sredinama bave zagovaranjem osnivanja i uspostavom društveno-kulturnih centara na načelima sudioničkog upravljanja i civilno-javnog partnerstva održana je 11. listopada u Zagrebu, u maloj dvorani Pogona jединство. Sudionici su razmijenili znanja i iskustva o zagovaračkom radu, provedbi kampanja i uspostavi dijaloga s lokalnom samoupravom. Na radionici je sudjelovalo 21 predstavnika OCD-a i 2 predstavnika javne ustanove u kulturi.

OSTALE AKTIVNOSTI U SKLOPU PROGRAMA

Interaktivna arhivska mapa sadržaja provedbe programa Clubture-Hr: programska razmjena i suradnja

U 2019. godini nastavljena je digitalizacija, arhiviranje te objava sadržaja nastalih u sklopu programske razmjene i suradnje. U digitalnoj se mapi trenutačno nalaze podaci o projektima izvedenima u sklopu mreže Clubture od 2008. do 2018. godine. Digitalna arhivska mapa objavljena je na stranicama organizacije www.clubture.com.

Sistematizacija arhiva

Mreža nastavlja s aktivnostima sistematizacije arhivskog materijala i kuriranjem materijala s ciljem prezentacije postignuća organizacija nezavisne kulturne scene i njihovog doprinosa kulturnom i društvenom razvoju u Hrvatskoj. Ažuriran je registar članica mreže te je nastavljena digitalizacija, arhiviranje te objava sadržaja nastalih u sklopu programske razmjene i suradnje. Na online mapi sada se nalaze podaci o programskoj suradnji od 2008.-2018. godine (<https://www.clubture.org/arhiva>).

Nastavljeno je digitalno arhiviranje prikupljenih promo materijala (plakata, letaka i ostalog) za sve projekte provedene kroz ranije cikluse programa razmjene i suradnje Clubture-HR. Sredinom studenog 2019. započet je rad na responzivnoj verziji Klubturine internetske stranice clubture.org. Nova responzivna internetska stranica omogućava prilagođavanje sadržaja uređaju kojim joj korisnik pristupa: neovisno o tome radi li se o tablet uređajima, mobilnim telefonima ili osobnim desktop računalima. Izradu responzivne stranice provela je Slobodna domena – Zadruga za otvoreni kod i dizajn. Na izvanrednoj Skupštini Clubture u lipnju uveden je i uspješno primjenjen novi online elektronički sustav za ocjenjivanje suradničkih projekata.

Analitičko - istraživačke aktivnosti te aktivnosti praćenja i zagovaranja razvoja javnih politika

U 2019. godini mreža Clubture nastavila je praćenje konteksta, normativnog i institucionalnog okvira u kojem djeluju organizacije izvaninstitucionalne, suvremene, kritičke i urbane kulture.

Savez aktivno djeluje u području praćenja razvoja kulturne politike i drugih područja koje se izravno odnose na održivost i razvoj nezavisnog kulturnog sektora te šireg konteksta razvoja civilnog društva u Hrvatskoj. Tako naša organizacija redovito sudjeluje u relevantnim procesima savjetovanja kod donošenja zakona, akata i programskih dokumenata tijela državne uprave za kulturu i civilno društvo.

Članovi našeg tima su u 2019. nastavili sudjelovati u radu Savjeta za razvoj civilnog društva.

Predsjednica Saveza Miljenka Buljević, član upravnog odbora Tomislav Domes i koordinator Domagoj Šavor od 23. - 25. listopada sudjelovali su na konferenciji "Civilno društvo 2030.:HR- EU_Mediteran" održanoj u Šibeniku od 23. do 25. listopada 2019. godine u organizaciji Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva.

Koordinator zagovaračkih aktivnosti i međunarodnih aktivnosti mreže Teodor Celakoski sudjelovao je na seminaru „Age of Cultural Participation: Democratic Roles and Consequences“ u Zagrebu, 8. studenog 2019. u Hrvatskom novinarskom domu u organizaciji Zaklade Kultura nova.

Koordinator Domagoj Šavor 17. listopada sudjelovao je kao panelist na konferenciji o sudioničkom upravljanju u kulturi „Suradnja za razvoj“ u organizaciji Saveza udruga KAoperativa iz Karlovca, na temu Aktivno građanstvo, grassroot inicijative i platforme.

Koordinator je 18. listopada sudjelovao kao panelist na Javnom forumu o sudioničkim pristupima u umjetnosti i kulturi, koji se održao u sklopu 17. Europskog sastanka članova IFACCA-e, Međunarodne federacije kulturnih vijeća i kulturnih agencija.

15. studenog u prostoru Knjigozemske u Zadru pred okupljenim je akterima zadarske nezavisne kulture i javnošću otvorena izložba Nezavisni prostori – prostori nezavisnih koja od u razdoblju od 1988. do 2015. prikazuje povijesni proces kojim je hrvatska nezavisna kultura ostvarivala pravo i mogućnost za korištenje prostora za svoje djelovanje. Kroz razgovor u sklopu otvaranja izložbe Matija Mrakovčić, predstavnik portala Kulturpunkt.hr i Dinko Štimac, operativni asistent u SU Klubtura okupljenima su detaljno predstavili proces nastanka izložbe i njezin kontekst te sudjelovali u razgovoru kojim se u kontekst izložbe dovelo i aktualno stanje nezavisne scene u Zadru. Idućeg dana, 16. studenog, održan je razgovor o nezavisnim prostorima u Zadru. Okupljeni predstavnici organizacija civilnog društva iz Zadra podijelili su svoja iskustva borbe za ostvarivanje prava na prostore za održavanje svojih kulturno-umjetničkih aktivnosti u gradu. Nakon rekapitulacije stanja s prostorima nezavisne kulture u Zadru proteklih desetljeća, uključeni su se okrenuli aktualnim i budućim prilikama za razvoj scene kroz projekte društveno-kulturnih centara i njihovih prostornih potencijala.

Mreža je u rujnu 2019. ustrojila Bazu znanja za razvoj društvenih potencijala u sklopu svoje web stranice (clubture.org), a koja sadrži mrežine publikacije, istraživanja u kulturnom sektoru kao i informacije o programima prijenosa znanja. Krajem godine, nezavisni novinar Jerko Bakotin izradio je reportažu o utjecaju javnih politika na neprofitne medije koji mapira stanje neprofitnih medija s naglaskom na medije u kulturi od nestanka potpore za neprofitne medije.

Aktivnosti na području Jugoistočne Europe i međunarodna suradnja

Mreža aktivno sudjeluje su u praćenju europskih kulturnih politika kroz Upravni odbor regionalne organizacije Kooperativa – Regionalne platforme za kulturu. Predstavnici mreže sudjeluju na Skupštini i strateškom planiranju platforme Kooperativa od 28. do 30. lipnja u Prizrenu, Kosovo.

U ovom smo periodu nastavili i suradnju u okviru krovne zagovaračke platforme u kulturi na europskoj Culture Action Europe, u čiji je rad Savez aktivno uključen od 2007. godine. Sudjelovanje u radu platforme obuhvaća participaciju predstavnika Saveza na redovnim susretima platforme (sastanci, skupštine) te sudjelovanje na različitim konferencijama. Predstavnik Klubture Teodor Celakoski sudjelovao je od 24. - 26. listopada u Konstanz-Kreuzlingenu na godišnjoj skupštini i konferenciji Beyond the Obvious na temu Culture Crops: Cultural Practices In Non-Urban Territories.

Predstavnik mreže Tomislav Domes je 29. lipnja sudjelovao na okruglom stolu „Procesi stvaranja nezavisne scene“ u sklopu aktivnosti „Fokus: Zagreb“ na festivalu LENT u Mariboru na temu kulturnih politika i trenutnih događanja u nezavisnom kulturnom sektoru u Hrvatskoj.

Mreža sudjeluje u projektu Practicioners´ Lab: Arts and Culture Under Pressure na temu analize javnih politika, razmjene znanja i umrežavanja između radnika u kulturi koji dolaze iz sredina u kojima je rad u kulturi ugrožen. Nositelj projekta je MitOst, Berlin, a partneri su POD Teatar, Beograd, Srbija; Indisciplinarte, Terni, Italija; Agora, Alexandria, Egipat; imeceLAB, Istanbul, Turska i PLACC, Budimpešta, Mađarska. U prostoru Multimedijalnog

instituta (kluba Mama) od 17. do 19. prosinca 2019. održana je radionica Practitioners' Lab "Arts and Culture under Pressure" na kojoj je mreža sudjelovala u svojstvu stručnog partnera i domaćina. Ideja radionice bila je stvoriti prostor za razgovor i promišljanje te razmjenu znanja kroz različite formate, u svrhu potpore kulturnim organizacijama i inicijativama čije je djelovanje ugroženo na lokalnim razinama. Na radionici je sudjelovalo 13 polaznika koji su odabrani putem otvorenog poziva (od ukupno 48 prijavljenih) i 12 predstavnika partnerskih organizacija. Obradene teme tijekom radionice: Community Spaces and Networks (facilitator: Teodor Celakoski), Culture and Politics (facilitator: Levente Polyák), Public spaces (facilitator: Fanni Nánay).

U rujnu 2019. mreža Clulture pristupa Reshape direktoriju praktičara i umjetničkih inicijativa koje djeluju u poljima novih i inovativnih modela suradnje i uključivanja publika u različitim dijelovima Euromediterrana (<https://reshape.network/directory>).